

TALOUSARVIOALOITE 776/2008 vp

Määrärahan osoittaminen Suomen metsämu- seo ja metsätietokeskus Luston toimintameno- hin

Eduskunnalle

Lusto on Punkaharjulla sijaitseva valtakunnallinen metsä museo ja metsäalan tieto-, näyttely- ja tapahtumakeskus ja myös yksi Suomen kuudesta tiedekeskuksesta. Yleisölle vuonna 1994 avatus- ta Lustosta on muodostunut merkittävä toimija, joka on suomalaisen metsätalouden ja -kulttuu- rin näyteikkuna ulospäin. Vuosittain talossa vie- railee 30—35 000 kävijää, joista 15—20 % on ul- komaalaisia. Kävijäkunta koostuu mm. metsä- alan ammattilaisista, opiskelijoista ja sidosryh- mistä, kulttuuri- ja luontomatkailijoista ja yksit- täisistä perheistä. Vuosittain Lustossa vierailee n. 5 000 lasta ja nuorta. Valtakunnallisena metsä- alan erikoismuseona Lustolla on tallennus- ja asi- antuntijavastuu metsätalouden osa-alueista ja laaja-alaisesta metsä kulttuurista koko maassa.

Vuosina 2004—2005 toteutettiin maa- ja met- sätalousministeriön, TE-keskuksen, Metsämies- ten säätiön ja Suomen Metsä museosäätiön rahoit- tuksella Luston laajennus. Hankkeessa rakennet- tiin noin 2 000 neliömetrin suuruinen laajennus- osa metsätalouden koneistumisen historian esit- telemiseksi ja säilyttämiseksi.

Hanke jouduttiin jo suunnitteluvaiheessa jaka- maan kahteen osaan. Vaihe I saatiin valmiiksi ke- vällä 2005 ja siinä rakennettiin kokoelma-, ar- kisto-, tapahtuma- ja työtilat sekä osa yleisöti- loista (ravintola ja WC-tilat). Ensimmäisen vai- heen kustannukset olivat n. 4,7 milj. euroa. Näyt- telyhallin sisäosan ja rakennusten yhdyskäytä- vän rakentamiseen ei rahoitus tuolloin riittänyt. Näiden yleisökäyttöön rakentaminen aloitettiin

elokuun lopussa 2007 ja tilat valmistuivat maa- liskuussa 2008. Uusiin tiloihin sijoittuva Koneai- ka-näyttely avattiin yleisölle 15.5.2008. II vai- heen kustannukset olivat kokonaisuudessaan n. 900 000 euroa. Ko. summasta 320 000 euroa saa- tiin TE-keskuksen työllisyysperusteisena inves- tointia vustuksena. Laajennuksen loppuun saatta- minen ja saaminen tuottavaan käyttöön oli kui- tenkin niin keskeinen hanke Luston toimintaa ajatellen, että loput Metsä museosäätiö rahoitti omalla varainhankinnalla ja pankkilainalla.

Luston museokiinteistön laajentuminen 3 300 m²:sta 5 500 m²:een on aiheuttanut kiinteiden kustannusten, lähinnä kiinteistö-, henkilöstö- ja muiden toimintamenojen osalta, voimakkaan li- säyksen. Tästä syystä on eduskunta vuosina 2005—2008 myöntänyt Luston valtionavustuk- seen em. lisämäärärahan. Näyttelytilojen avaa- minen yleisölle kasvatti vielä entisestäänkin laa- jennuksesta aiheutuvia menoeria.

Työvaltaisen ja erikoistekniikkaa sisältävän museotyön ja kiinteistönhoidon kustannukset ovat nousseet viime vuosina voimakkaasti. Perus- rahoituksen ollessa epävarmalla pohjalla ja vai- kean rahoitustilanteen takia merkittävä osa eri- tyisammattillisista tehtävistä on jouduttu suoritta- maan palkattomien harjoittelijoiden ja opiskeli- joiden sekä lyhyissä määräaikaissä työsuhteis- sa olevien työntekijöiden voimin. Museokentäs- sä on poikkeuksellista, että museot omista- vat/hallinnoivat kiinteistöä itse. Lustossa teh- dään n. 18 htv palkallista työtä ja henkilökunnan

työsuoritteesta 2,5—3 htv menee kiinteistön hoitoon ja ylläpitoon, sekä tämän lisäksi siivoukseen 1 htv.

Esim. sähkön hinnan ja palkkakustannusten nousu näkyy välittömästi myös Luston kuluissa kasvuna, myös lainanhoidosta aiheutuu korkokustannuksia. Näitä kasvaneita kiinteitä kustannuksia ei lisääntyneellä pääsylippujen myynnillä pystytäkään kattamaan. Luston omarahoitusosuus museoiden keskuudessa on poikkeuksellisen suuri nyt jo ja esimerkiksi pääsylipputulot ovat kaksinkertaiset erikoismuseoiden keskiarvoon verrattuna. Aktiivista rahoituksen hankintaa tehdään, mutta museotoiminta tarvitsee välttämättä myös julkista tukea.

Tieto laajennuksen myötä tarvittavasta toiminta-avustuksen lisäystarpeesta on ollut maa- ja metsätalousministeriöllä. Tätä 150 000/170 000 euron lisäosuutta ei kuitenkaan ole saatu MMM:n kehykseen, vaan sen on eduskunta myöntänyt meille erikseen kunakin vuonna ja luonnollisesti tarve on olemassa tulevinakin vuosina.

Aiempina vuosina myönnetty 150 000 euroa on ollut täysin välttämätön lisämääräraha jo keskeisemmän kiinteistön toimintakuluihin. Kun nyt

yleisötilat otettiin kokonaisuudessaan käyttöön, olisi edelleen välttämätöntä tarkistaa tuota lisämäärärahaa kohoavien kustannusten mukaan ja vuodelle 2008 summaa tarkistettiin 170 000 euroon.

Mikäli valtionavun määrä putoaisi viime vuosien tasosta, merkitsisi se Luston toiminnan kannalta hyvin ikäviä asioita. Toimintamme on virittetty niin tiukalle taloudelliselle tasolle jo nyt, että lisämäärärahan puuttuminen tarkoittaisi käytännössä sitä, että henkilökuntaa jouduttaisiin lomauttamaan/irtisanomaan. Tällöin museo jouduttaisiin sulkemaan määrääjäksi ja meneillään olevat muiden tahojen osin rahoittamat projektit keskeyttämään. Väistämättä tämä heijastuisi negatiivisesti myös koko Savonlinnan talousalueelle, jolla on suuria vaikeuksia muutenkin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2009 talousarvioon momentille 30.60.50 lisäyksenä 170 000 euroa Suomen metsämuseo ja metsätietokeskus Luston toimintamenoihin.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Eero Reijonen /kesk
Esa Lahtela /sd